

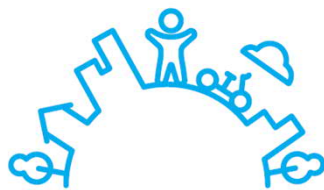
Lapsiystävällinen kunta -malli Helsingissä (LYK)

HYTE-virtuaaliaamukahvit 9.3.2023

#StadinHYTE

#LapsiystävällinenKunta

Helsinki

Lapsi-
ystävällinen
kunta
Kandidaatti

unicef

- Helsinki on mukana Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin kehittämistyössä tavoitteena saada Lapsiystävällinen kunta -tunnustus vuonna 2024
- Aloite mukaan lähtemisestä tuli politiikoita ja päätös on kaupunginhallituksen
- Saavuttaakseen tunnustuksen Helsingin on onnistuttava viiden valitun kehittämistoimenpiteen toteuttamisessa
- Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyöllä kunta edistää osaltaan myös kansallista lapsistrategiaa
- Työ perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen

Helsinki

Kuva: Konsta Linkola / Helsingin kaupunki

Lapsiystävällinen kunta - Helsingin visio

Helsinki on lapsiystävällinen kaupunki, jossa jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen lapsuuteen ja opinpolkuun. Helsinki sitoutuu edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Vahvistamme osallisuutta ja vuorovaikutteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa.

YK:n Lapsen oikeuksien sopimus

- Lapsuus on poikkeuksellinen ja ainutlaatuinen jakso ihmisen elämässä. Varhaisvuosien pohjalle rakentuu sekä yksilön että koko yhteiskunnan tulevaisuus.
- Lapsen oikeudet ovat lasten ihmisoikeuksia. Ne eivät ole mielipidekysymyksiä, vaan jokaisen aikuisen velvollisuuksia.
- Jokaisella lapsella on oikeus muun muassa tasa-arvoon, turvallisuuteen, terveyteen ja koulutukseen, leikkiin ja vapaa-aikaan. Lapsen oikeudet koskevat jokaista alle 18-vuotiasta lasta.
- Lapsen oikeuksien sopimus hyväksyttiin 20.11.1989 YK:n yleiskokouksessa. Jopa 196 maata on ratifioinut sopimuksen eli sitoutunut muuttamaan lakinsa ja toimintansa sopimusta vastaaviksi. Lapsen oikeuksien sopimus onkin maailman laajimmin ratifioitu YK:n ihmisoikeussopimus.
- Lapsilla ja nuorilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita, joissain tilanteissa lapsen edun tarkastelua tulee jatkaa aikuistumisen siirtymisvaiheessa.
- Lapsiystävällinen kunta -työ jalkauttaa lapsen oikeuksien sopimusta ja kansallista lapsistrategiaa kuntiin.

Lapsen oikeuksien sopimuksen yleisperiaatteet

Lapsen oikeuksien komitea on nimennyt nämä neljä yleisperiaatteiksi, joiden kautta muita lapsen oikeuksien sopimuksen velvoitteita on tulkittava:

- Lasta ei saa syrjiä.
- Lapsen etu pitää ottaa huomioon.
- Lapsella on oikeus elämään ja kehittymiseen.
- Lapsen näkemystä pitää kunnioittaa.

Puntaroitavana lapsen etu eli useita lapsen oikeuksia – mitä voi olla yhdessä kuvassa?

Ns. haavoittuvassa asemassa olevia lapsia voivat olla esimerkiksi

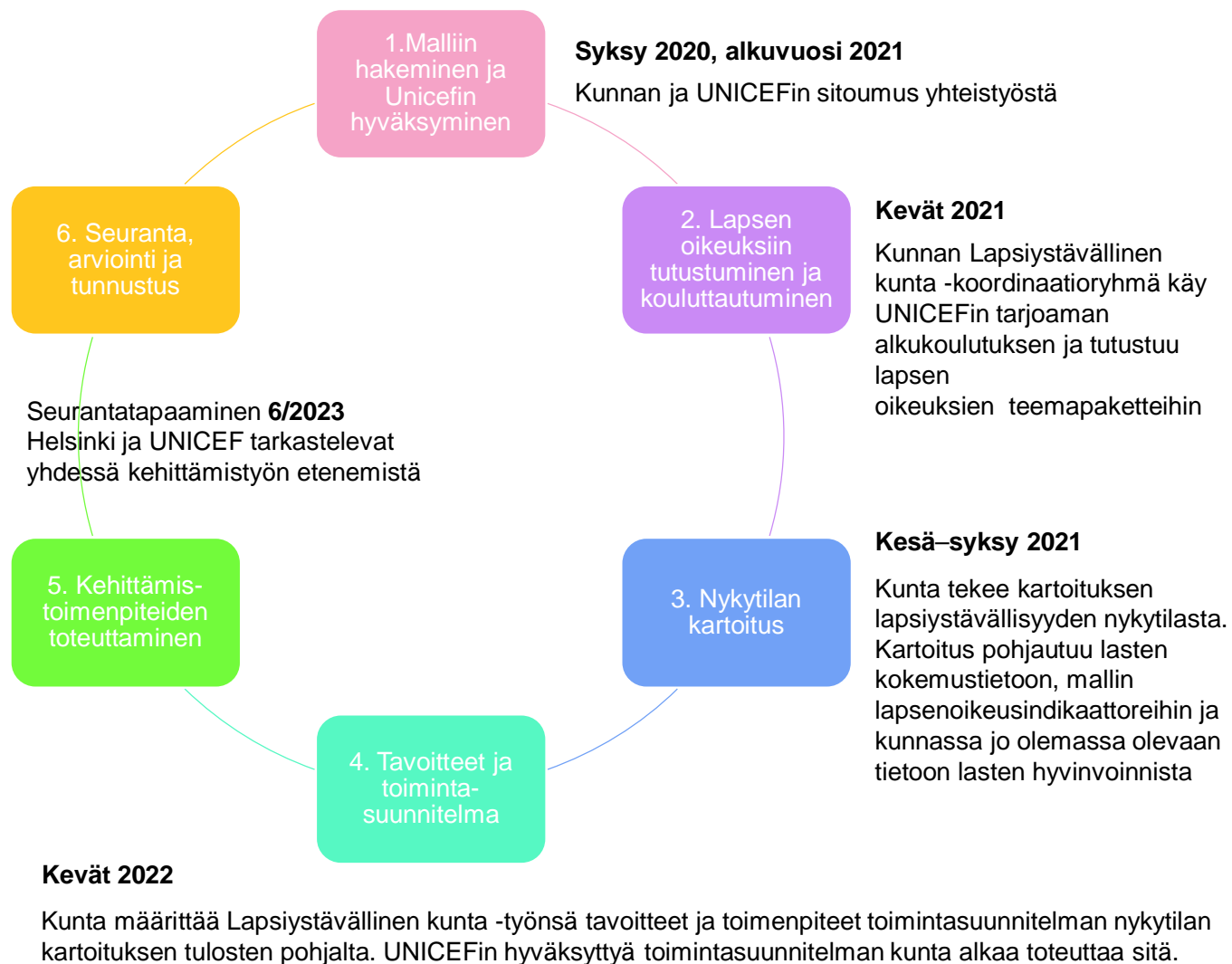
- maahanmuuttajataustaiset lapset
- köyhissä perheissä asuvat lapset
- seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöihin kuuluvat lapset
- muut vähemmistöön kuuluvat lapset (esim. romanilapset)
- vamman kanssa elävät lapset
- lapset, joilla on neuropsykiatrisia erityispiirteitä
- lapset, joilla on mieliala- tai ahdistusoireilua
- syntymäkodin ulkopuolelle sijoitetut lapset
- kiusatuksi tulevat lapset
- ylipainoiset lapset
- väkivaltaa kokevat lapset
- koulupudokkaat
- lapset, joilla on päihdeongelma.

Mallin työvaiheet, tavoitteena Lapsiystävällinen Helsinki

Kun Lapsiystävällinen kunta -työn aloituksesta on kulunut keskimäärin kaksi vuotta, UNICEF voi myöntää kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, mikäli työ on edennyt mallin kriteerien mukaan.

Tunnustuksen jälkeen kunta jatkaa lapsiystävällisyyden kehittämistä mallin mukaisesti yhdessä UNICEFin kanssa.

Helsinki nyt

Tavoitteet ja toimintasuunnitelma (toimenpiteet käynnissä 2022–2024)

Kunta määrittää Lapsiystävällinen kunta -
työnsä tavoitteet ja toimenpiteet eli
laatii toimintasuunnitelman nykytilan
kartoituksen tulosten pohjalta.

UNICEFin hyväksyttyä toimintasuunnitelman
kunta alkaa toteuttaa sitä.

Helsinki

Kuva: / Helsingin kaupunki / aimestopankki

Tavoitteet / Kehittämiskohteet

1. Lasten ja nuorten parissa työskentelevät (mm. varhaiskasvattajat, opettajat, nuorisopalvelujen ja lastensuojelun työntekijät) saavat täydennyskoulutusta lapsen oikeuksista.
2. Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamisen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.
3. Kunnan palveluita koskeva palautteenkeruu on lapsiystävällistä, säännönmukaista ja järjestelmällistä.
4. Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Lisäksi lasten kasvuympäristöissä edistetään lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.
5. Lasten ja nuorten oma nosto: Vahvistetaan lasten ja nuorten turvallisuuden kokemusta kaupunkitiloissa kehittämällä vuorovaikutusta.

Tavoitteet ovat Unicefin ohjeiden mukaan tehdyn [nykytilan kartoituksen](#) perusteella valittuja indikaattoreita.

Seuranta, arviointi ja tunnustus

Seurantatapaamisissa (kesäkuu 2023) kunta ja UNICEF tarkastelevat yhdessä kehittämistyön etenemistä.

Kun Lapsiystävällinen kunta -työn aloituksesta on kulunut kaksi tai neljä vuotta, UNICEF voi myöntää kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, mikäli työ on edennyt mallin kriteerien mukaan. Arviointitapaamisessa 2024 käydään läpi työn tulokset.

Tunnustuksen jälkeen kunta jatkaa lapsiystävällisyyden kehittämistä mallin mukaisesti yhdessä UNICEFin kanssa.

Helsinki

Kuva: Jussi Hellsten / Helsingin kaupunki

Tutustu lapsen oikeuksiin

Osaatko edistää lapsen oikeuksia omassa työssäsi? – koulutuksia tarjolla

Mistä on kyse?

eOppiva ja kansallinen lapsistrategia ovat yhteistyössä työstäneet koulutuskokonaisuuden, josta jokainen lasten kanssa työskentelevä löytää tietoa ja työkaluja lapsen oikeuksien edistämiseen.

Missä?

eOppivan verkkokoulutusalueella. Ilmoittautuminen ensin Onnin kouluskaletarin kautta, josta saat linkin koulutukseen.

Kenelle?

Kaikille lasten ja nuorten kanssa suoraan tai välillisesti työskenteleville, heitä koskevia päätöksiä tekeville tai lapsen oikeuksista kiinnostuneille ammattilaisille. Koulutus on tärkeä ja hyödyt siitä myös silloin kun työlläsi ei ole suoraan liittymää lapsiin – esimerkiksi kaupunki- tai liikennesuunnittelussa on otettava huomioon myös lapset ja lapsen oikeudet.

Helsinki

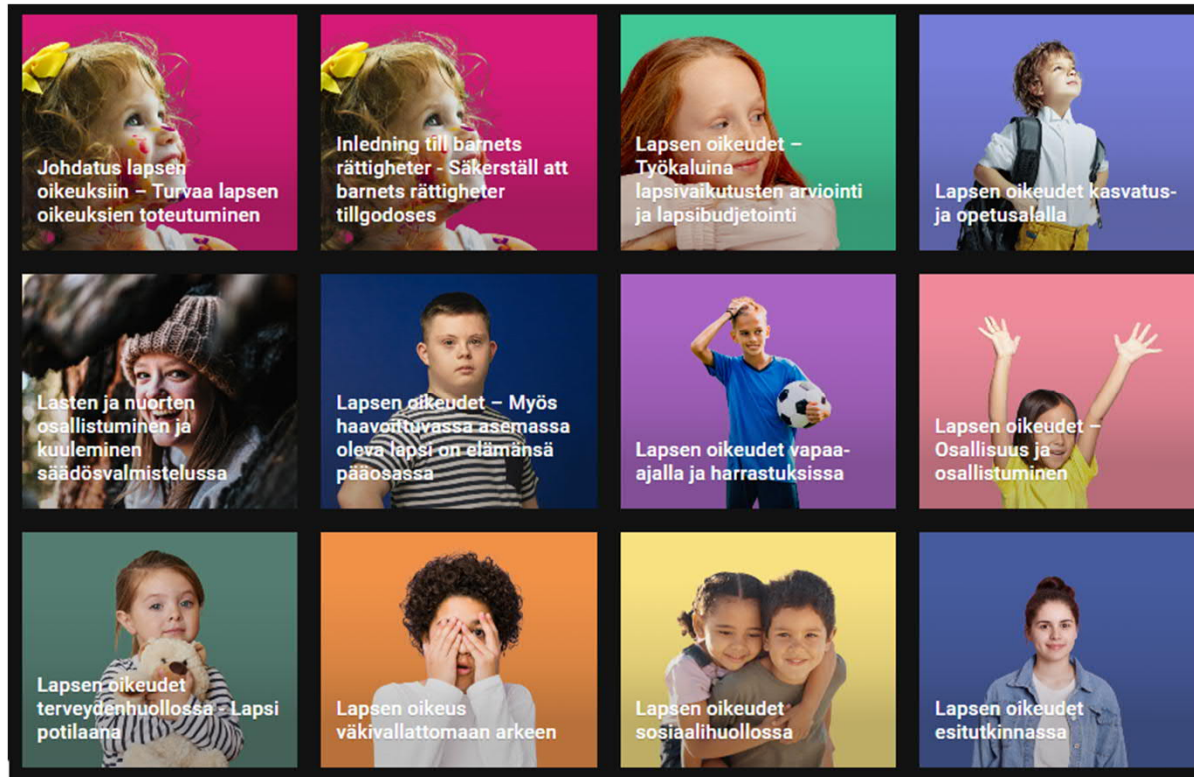
Koulutuskokonaisuus kannattaa aloittaa lapsen oikeuksien johdatusosioista: Johdatus lapsen oikeuksiin – Turvaa lapsen oikeuksien toteutumisen.

Lisäksi kokonaisuus sisältää eri ammattilaisille suunnattuja koulutuksia ja ilmiölähtöisiä koulutuksia (kts. alla).

Koulutukset eOppivassa

Ilmoittautuminen [Onnin koulutuskalenterin](#) kautta:

à Valitse Koulutuskalenteri à Kirjoita hakukenttään koulutuksen nimi tai osa siitä.
Ilmoittaudu-kuvaketta napsauttamalla pääset ilmoittautumaan koulutukseen.

Helsinki

<https://www.eoppiva.fi/kokoelmat/lapsen-oikeudet/>

Tunnetko lapsen oikeudet?

- Katsotaan Tunnetko lapsen oikeudet
[-videoklippii, kesto 1,50](#)

Haaste sinulle

- Haastamme kaikki oppimaan lisää lapsen oikeuksista
 - **Ilmoittautumiset ja koulutussisällöt löydät 13.3.2023 alkaen Onni-järjestelmästä**
 - **Valitse itsellesi sopivin koulutus, esim.**
 - Johdatus lapsen oikeuksiin – Turvaa lapsen oikeuksien toteutuminen (myös ruotsiksi)
 - Lapsivaikutusten arviointia ja lapsibudjetointia koskeva koulutus tai muu ammattiryhmällesi kohdennettu tai muun syventävä koulutus.
 - Voit toki käydä kaikki koulutukset
1. Valitse näistä koulutuksista haluamasi
 2. Varaa kalenteriisi kullekin koulutukselle noin 60–90 minuuttia
 3. Vie koulutuslinkki kalenterivaraukseesi
 4. Avaa varaamanasi aikana koulutus ja antaudu pohtimaan sen teemoja
 5. Tilaa itsellesi todistus suorittamastasi koulutuksesta
 6. Haasta kollegat ja kumppanit mukaan somessa tai kohtaamisissa

#Lapsenoikeudet365 #LapsiystävällinenKunta

Kiitos, että olet mukana lisäämässä tietoisuutta lapsen oikeuksista.

Helsinki

Mikä on mahdollistanut hyvän kouluarjen?

- [Katsotaan, mitä Aida kertoo hyvästä kouluarjesta hänen näkökulmastaan](#)

Helsinki

Lapsen oikeuksien viikko 20.–26.11.2023

Toiminnallinen teemaviikko, jonka tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettuutta erityisesti lasten ja nuorten parissa. Viikkoa vietetään YK:n Lapsen oikeuksien päivän 20.11. ympärillä.

Teemaviikkoon voi osallistua kouluissa, varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa sekä vapaa-ajan harrastusten piirissä. Mukaan teemaviikkoon voivat lähteä myös järjestöt, kunnat ja seurakunnat.

Teemaviikon järjestää lapsi- ja nuorisojärjestöjen, lapsiasiavaltuutetun toimiston, seurakuntien ja valtion toimijoiden yhteinen lapsen oikeuksien viestintäverkosto.

<https://www.lapsenoikeudet.fi/kampanja/lapsenoikeuksienviikko/>

<https://www.lapsenoikeudet.fi/sv/kampanj/veckan-for-barnets-rattigheter/>

Helsinki

Kuva: Konsta Linkola / Helsingin kaupunki

Taustaa toimintamallille

Helsinki

- Lapsiystävällinen kunta -mallin tavoitteena on edistää lapsen oikeuksia kunnassa
 - Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen
- Olemalla mukana Lapsiystävällinen kunta -työssä kunta toteuttaa kansallista lapsistrategiaa
- Taustapäätöksiä:
 - Kaupunginhallitus 19.10.2020, taustalla kaikkien toimialojen puoltavat lausunnot
 - Kansliapäällikön allekirjoittama sitoumus (seuranta, raportointi, johtaminen, viestintä)
- Helsingissä toimintaa ohjaa LYK-koordinaatioryhmä

Lapsiystävällinen kunta (LYK) -koordinaatioryhmä

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

- Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puheenjohtaja
- Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö
- Pirjetta Mulari, lasten kulttuuripäällikkö
- **Pirjo Mattila, kehittämisasiantuntija, LYK-koordinaattori**

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

- Miia Kemppi, varhaiskasvatusjohtaja
- Outi Salo, perusopetusjohtaja
- Niclas Grönholm, ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
- Harri Korhonen, lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
- **Hanne Savunen, pedagoginen asiantuntija, LYK-koordinaattori**

Sosiaali ja terveystoimiala:

- Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
- Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
- **Leena Marila, erityissuunnittelija, LYK-koordinaattori**

Kaupunkiympäristön toimiala:

- Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö
- **Maria Hyövälti/Katri Backman, LYK-koordinaattori**

Nuorisoneuvosto:

- Saara Helo
- El Salo

Kokemusasiantuntijat:

Järjestöt:

- Pia Metsähuone, toiminnanjohtaja, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
- Mimmu Mannermaa, toiminnanjohtaja, Helsinki Team ry

Luottamushenkilö:

- Anniina Iskanius, kaupunginvaltuutettu

Kaupunginkanslia:

- Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö
- Tommi Sulander, johtava asiantuntija, Kaupunkitieto
- **Stina Högnabba, erityissuunnittelija, LYK-koordinaattori**

Viestintävastuu:

Kaupunginkanslia Anne Hämäläinen, viestintäasiantuntija

Työskentelyrakenne

HYTE-ohjausryhmä Hyte-suuunnitelma

LANU-verkosto

LYK-KOORDINAATIORYHMÄ

LYK-koordinaattorit

Toimialojen sisäinen työ

Toimialojen sisäinen työ

SOTE

KANSLIA

KUVA

KASKO

KYMP

Viestintäryhmä

1. Täydennyskoulutus lapsen oikeuksista

2. Lapsivaikutusten arviointi

3. Palautteen keruu

4. Kiusaamisen ehkäisy

5. Turvallisuuden tunne kaupunkitiloissa

Vastuukoordinaattori

Vastuukoordinaattori

Vastuukoordinaattori

Vastuukoordinaattori

Vastuukoordinaattori

Lapset ja nuoret

Työryhmä

Työryhmä

Osallisuuden ohjausryhmä

Työryhmä

Työryhmä

Helsinki

Toimenpiteiden jalkauttaminen: toimialojen johto ja henkilöstö, järjestöt, lapset ja nuoret

Lisätietoa

Lisätietoa lapsen oikeuksista

- Perustietoa lapsiystävällinen kunta -mallista
- [UNICEF Lapsiystävällinen kunta](#)

- Tiivistettyjä aineistoja
- [Tunnetko lapsen oikeudet](#) (Lapsiasiavaltuutetun materiaali)
- [Lapsen oikeuden tiivistettynä](#) (Unicef)
- [Lapsen oikeudet pähkinänkuoressa](#) (Unicef-diat)

Kiitos!

Helsinki

Kysy lisää

Helsingin kaupungin lapsiystävällinen kunta -työn koordinaattorit

- Hanne Savunen, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala,
hanne.savunen@hel.fi
- Maria Hyövälti ja Katri Backman, kaupunkiympäristön toimiala
maria.hyovalti@hel.fi, katri.backman@hel.fi
- Pirjo Mattila, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala,
pirjo.mattila@hel.fi
- Leena Marila, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
leena.marila@hel.fi
- Stina Högnabba, kaupunginkanslia
stina.hognabba@hel.fi